

עמדת החברה הישראלית לרפואה וטיפול בהתמכרויות (איל-סם) של הר"י

בנושא מדיניות הטיפול בנשים מכורות

נשים מופלות בהרבה מאוד תחומים לעומת גברים. יש להן צרכים ייחודיים ושונים מאשר גברים. הן סובלות מפגיעות פיזיות, נפשיות ומיניות, כולל מאונס, יותר מגברים. הן סובלות מיותר נידוי והדרה חברתית. הן יותר עניות, פחות מועסקות בעבודות מכבדות, 90% מהן היו בעבר קורבנות של אלימות. נשים שחווי אלימות נוטות יותר לסבול מהתמכרות לסמים ואלכוהול, ולהידרדר לזנות, על כל המשתמע מכך. הן חוות הרבה יותר מצוקה בכל המובנים ובכל הרבדים מאשר גברים. מעל 70% מנשים מכורות סובלות מתחלואה-כפולה המערבת הן שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים והן הפרעות נפשיות והתנהגותיות. אחת האטיולוגיות העיקריות והמרכזיות היא טראומה מינית אשר מובילה ל- PTSD. נשים אלה מדווחות על יותר תחושות של ייאוש וחוסר אונים. רבות מהן (כ-77%) מגדלות את ילדיהן כחד-הוריות, ואצל רובן ישנה התערבות של שירותי רווחה באשר לאחזקת וגידול הילדים.

עקרונות לטיפול בנשים מכורות

- א. מסגרות מותאמות לנשים בלבד המתבססות על צרכי ומאפייני נשים (כגון self-in-relation וכל המאפיינים המזכרים לעיל).
- ב. "נירמול" המסגרות הטיפוליות המטפלות בנשים; מסגרות נורמטיביות ככל הניתן, מסגרות עירוניות ולא נידחות ומודרות, סגנון של "בית", סממנים "נשיים".
- ג. שיטות טיפול מותאמות-נשים – גישות מקבלות, מכילות ולא מתעמתות.
- ד. גמישות וניסיון להתאמת המסגרת הטיפולית באופן שיאפשר גיוס מוצלח יותר של המועמדות, למשל בקריטריונים לקבלה.
- ה. זמינות ונגישות (למשל היענות מהירה לקליטה).
- ו. גישה מערכתית הלוקחת בחשבון את מימד האימהות והילדים, שרותי רווחה המעורבים ובני משפחה אחרים.

יו"ר

ד"ר ארתורו לרנר MD

alerner@lev-hasharon.co.il

050-626-7912

מזכיר כללי

ד"ר אביבה וולף MD

wolfaviva@gmail.com

050-449-0326

גזבר

ד"ר אלכס קפצן

alex.kaptsan@hotmail.com

054-432-0191

חברי הוועד

ד"ר ענת פליישמן MD, PhD

ד"ר חגית בוני-נוח PhD

גב' סוזן בן עזרא MA

ד"ר חיים מהל MD

ד"ר סרג'ו מרצבסקי MD

ד"ר אמנון מיכאל PhD

ועדת ביקורת

ד"ר אילן טל MD (יו"ר)

גב' אורנה שביט MA

גב' סמדר למברג MA

משקיפים

ד"ר יעל דליהו MD

מר אבנר כבל CAC

עו"ס איריס נהרי

המלצות לגבי השירותים והמסגרות

- ט. מסגרות אמבולטוריות לנשים עם התמחות בתחלואה-כפולה – המסגרות יכללו אבחון, טיפול, שיקום, בריאות האישה, הכשרה לתעסוקה טיפול דיאדי – אימהות-ילדים.
- י. מחלקה אשפוזית לנשים – 30 ימי אשפוז.
- יא. קהילה טיפולית - כ-25 נשים במבנה פנימייתי המשתמשת במשאבי הקהילה (העיר) לצרכי טיפול ושילוב מחדש.
- יב. מסגרת פנימייתית לתחלואה כפולה של נשים – עד 20 נשים – על-פי מודל הקהילה הטיפולית וכן התאמות נדרשות לצרכי המטופלות.
- יג. מסגרת/תכנית לאימהות מכורות (עם או בלי ילדיהן או במודל משולב) – כ-10 נשים עם ילדיהן עד גיל 7 - האימהות תשתלבנה בקהילה הטיפולית עד אחר הצהריים ואז תקלוטנה את ילדיהן שיגיעו ממסגרות חינוכיות (גנים, בית ספר). תבנה להן תכנית מיוחדת אחה"צ כולל טיפול דיאדי אם-ילד. השינה תהיה משותפת לאם ולילדה.
- יד. הוסטל לנשים (מכל המסגרות) – במודל הקיים.
- טו. שיקום תעסוקתי מובנה במרכז (בנוסף לפרויקט תעסוקתי קיים).
- טז. שילוב השכלה ורכישת מקצוע תוך שימוש במשאבים קיימים.

יושב ראש

ד"ר ארתורו לרנר MD

מזכיר כללי

ד"ר אביבה וולף MD

גזבר

ד"ר אלכס קפצן MD

חברי הוועד

ד"ר ענת פליישמן MD, PhD

ד"ר חגית בוני-נוח PhD

גב' סוזן בן עזרא MA

ד"ר חיים מהל MD

ד"ר סרג'ו מרצבסקי MD

ד"ר אמנון מיכאל PhD

ועדת ביקורת

ד"ר אילן טל MD (יו"ר)

גב' אורנה שביט MA

גב' סמדר למברג MA

משקיפים

ד"ר יעל דליהו MD

מר אבנר כבל CAC

ד"ר אביבה וולף
מזכל"ית אילסם

ד"ר אמנון מיכאלי
חבר וועד אילסם

ד"ר ארתורו לרנר
יו"ר אילסם

ד"ר ארתורו לרנר: מנהל המחלקה לתחלואה כפולה, ביה"ח "לב השרון"
ד"ר אמנון מיכאלי: מנכ"ל עמותת הדרך
ד"ר אביבה וולף: מנהלת המערך לטיפול בהתמכרויות, מרכז קהילתי לבריאות הנפש - יפו